

De volière

De deur

De grote deur van de volière staat open. Hij kraakt in de wind, een droog scharniergeluid dat zich mengt met het zachte geritsel van veren. Mijn handen zijn koud. De klink voelt stroef tegen mijn vingers, een beetje roestig. De zon hangt laag boven de schutting en werpt smalle stroken licht over het gaas, alsof iemand de wereld in repen heeft gesneden. Binnen ruikt het naar zaad en nat hout. En naar iets warmes, iets levends. De vogels zitten dicht tegen elkaar aan op hun stokjes. Geel tegen blauw, rood tegen grijs. Hun kopjes draaien tegelijk wanneer ik binnenstap. Ik hoor het zachte tikken van nageltjes op hout. Iemand heeft de kleine deurtjes van de hokken zorgvuldig dichtgeschoven. Elk slotje zit precies in het midden. Mijn adem wordt zichtbaar in de kou. Ik duw het eerste kleine deurtje open. Het klikt terug tegen het gaas. Even gebeurt er niets. Dan fladdert er één vogel naar buiten, laag, aarzelend. Zijn vleugels maken een koude luchtstroom langs mijn wangen. Ik lach. Mijn handen trillen. Het tweede deurtje gaat sneller. Daarna het derde. Het vierde blijft even haken; ik moet harder duwen, het hout schraapt langs mijn knokkels. Ik proef bloed, metaalachtig, wanneer ik mijn vinger in mijn mond steek. Ze vliegen nu door elkaar. Een wolk van kleur die tegen het gaas botst en weer terugkeert. De wind van hun bewegingen maakt de lucht kouder. Toch voel ik warmte onder mijn jas, hoog in mijn borst, alsof er iets openkapt. De grote deur staat nog steeds wijd. Een geel vogeltje landt op de rand. Hij kijkt naar buiten, naar de zon, naar de kale takken in de tuin. Zijn borst gaat snel op en neer. Ik houd mijn adem in. Dan vliegt hij. Nog één. En nog één. De lucht buiten is groter dan de volière. Dat zie ik ineens. Ik wist het al, maar nu zie ik het. Achter me kraakt de schutting. Ik draai me om. Niemand. Alleen de wind. Ik blijf staan, mijn handen nog open, alsof ik iets vasthoud dat al weg is. Die middag leerde ik hoe geluid kan veranderen wanneer iemand thuiskomt.

De stem

Het grind op het pad knarst onder zijn schoenen. Zwaarder dan de mijne. Ik zit op de rand van de zandbak en duw mijn vingers diep in het koude zand. Kleine steentjes drukken in mijn huid. Mijn knieën zitten vol aarde. De volière staat leeg achter me. De grote deur zwaait nog een beetje heen en weer. De achterdeur van het huis slaat dicht. Hij zegt mijn naam niet meteen. Eerst hoor ik alleen adem. Dan stappen. Dan stilte. 'Wat heb jij gedaan?' Hij loopt naar de volière. Ik kijk naar zijn handen. Ze zijn rood van de kou, de nagels kort, schoon. Hij pakt het gaas vast en schudt het één keer. Het trilt na. 'Waarom?' Ik trek mijn schouders op. Mijn keel voelt droog. In mijn mond zit nog steeds die metaalachtige smaak. Ze zaten opgesloten, wil ik zeggen. Maar ik zeg niets. Hij loopt de volière in. Bukken. Een leeg stokje. Nog een. Het bakje met zaad is halfvol. Het water bevriest in een dun vliesje. Hij draait zich om. Zijn ogen zoeken iets in mijn gezicht. 'Ze kunnen hier niet overleven,' zegt hij. 'Buiten gaan ze dood.' Ik knijp mijn vingers samen in het zand tot het onder mijn nagels kruipt. Een vogel fladdert hoog in de boom achter de schutting. Even maar. Dan is hij weg. Hij zucht. Een lange adem die uit zijn jas lijkt te komen. 'We hebben ze gekocht,' zegt hij. 'We zorgen voor ze.' Ik knik. Mijn knieën drukken tegen elkaar. Binnen aan tafel schuift hij een stoel naar achter. Het geluid schraapt over de tegels. Ik blijf in de deuropening staan. Hij wijst naar de stoel tegenover hem. 'Gazitten.' Mijn handen laten zandsporen achter op het hout. Hij veegt ze weg met zijn handpalm. Langzaam. 'Je moet leren dat vrijheid niet altijd goed is,' zegt hij. Ik kijk naar het raam.

Buiten beweegt niets meer. Alleen de lege volièrre, de deur nog steeds open. Hij staat op, loopt naar buiten en sluit hem. Het scharnier piept kort. Dan valt het slot. Het geluid blijft hangen in de keuken, alsof het ergens tegenaan botst en niet weet waar het moet blijven. Die avond hoor ik hem in de tuin. Het zachte fluiten waarmee hij probeert een vogel terug te lokken. Ik lig in bed en druk mijn kussen tegen mijn oren. Jaren later herken ik dat geluid opnieuw, maar dan in een andere kamer.

De echo

De kamer is wit. Te wit. Het ruikt naar ontsmettingsmiddel en adem die blijft hangen. Het raam kan niet open. Hij zit in een stoel bij het raam, zijn handen rusten op een dunne deken. Zijn vingers zijn smaller geworden, de nagels nog steeds kort. Op de vensterbank staat een plastic plant. 'Het is hier goed,' zegt hij. 'Ze zorgen voor me.' Ik knik. Buiten loopt een merel over het gras. Vrij. Of misschien gewoon onbewaakt. Zijn blik volgt de vogel. Even zie ik dezelfde frons als vroeger, bij de volièrre. 'Weet je nog,' zegt hij plotseling, 'die keer met die vogels?' Ik voel mijn rug tegen de harde stoel. Het kunstleer plakt een beetje aan mijn armen. Ik hoor weer het grind. Het slot. Het piepen van het scharnier. 'Ik was boos,' zegt hij. Ik kijk naar zijn handen. Ze trillen licht, bijna onzichtbaar. 'Ze zouden het niet redden,' zegt hij. Er valt een stilte. De airco zoemt zacht boven ons. Ik denk aan het gele vogeltje dat als eerste vloog. Aan de koude lucht tegen mijn wangen. Aan het moment waarop de lucht groter werd dan het gaas. Hij wrijft met zijn duim over zijn wijsvinger, een oude gewoonte. 'Je moet iets beschermen,' zegt hij. 'Anders raak je het kwijt.' Ik weet niet of hij het over vogels heeft. Of over mij. De merel vliegt op. Even is er alleen lucht achter het raam. Hij sluit zijn ogen. Hier, in deze kamer, begrijp ik iets wat ik toen niet kon zien: zorg kan voelen als een kooi wanneer je de deur niet zelf mag openen. Maar ik zeg het niet. Ik pak zijn hand. Zijn huid is dun, bijna doorzichtig. Onder mijn vingers voel ik een zwakke, onregelmatige hartslag. We zitten zo, zonder woorden. Buiten beweegt de boom in de wind. Takken buigen en veren terug. Wanneer ik later de kamer verlaat, hoor ik het zachte klikje van de deur achter me. Het is hetzelfde geluid als vroeger, alleen kleiner. In de gang blijf ik even staan. Mijn hand rust op de klink. Ik denk aan het kind dat met bibberende vingers de hokjes openzette. Aan de koude zon. Aan de lucht die groter werd. Dan loop ik verder.